Türkiye'nin Kültürel Hinterlandı

Çalışma Kâğıdı · 30 Soru · Kolaydan Zora

Ad Soyad _____ Sınıf / No _____ Tarih _____

KONU ÖZETİ

- **Kültür:** Bir toplumu belirleyen maddi, manevi, entelektüel ve duygusal özelliklerin tümüdür. Kültürün oluşumunda coğrafi özellikler, tarihî olaylar (savaş, göç), ekonomik faaliyetler, din ve inanç, dil, sosyal yapı, bilim, sanat ve **diğer toplumlarla etkileşim** etkilidir.
- **Kültürel hinterland:** Bir merkezin (şehir ya da ülke) kültürel olarak etkileşim içinde bulunduğu bölgedir. Türkiye'nin kültürel hinterlandı coğrafi konumu ve Türk milletinin tarihî süreçleri nedeniyle geniştir: **Balkanlar, Kafkasya, Türkistan, Orta Doğu, Afrika (özellikle Kuzey Afrika) ve Kıbrıs**.
- **Bağları güçlendiren etkenler:** Coğrafi yakınlık; soydaş Türk devletlerinin ve aynı din ve inanca sahip toplumların bulunması; bu bölgelerin bir kısmının yüzyıllarca Türk devletlerinin (Selçuklu, Osmanlı vb.) egemenliğinde yaşamış olması; göçler ve yoğun ticaret.
- **Kültürel miras:** Somut miras: köprü, cami, imaret, türbe, tekke, han, hamam, çarşı gibi yapılar (ör. Bosna-Hersek'te Mostar Köprüsü). Somut olmayan miras: gelenek-görenek, yemekler, el sanatları, halk oyunları, dil ve müzik.
- **Kurumlar: TÜRKSOY** Türk dünyasında kültür-sanat faaliyetleri; **Yunus Emre Enstitüsü** yurt dışında Türkçe öğretimi ve kültür-sanat çalışmaları; **TİKA** kalkınma iş birliği projeleri ve tarihî eserlerin restorasyonu; **Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB)** yurt dışındaki vatandaşlar, akraba topluluklar ve uluslararası öğrencilerle ilgili çalışmalar yürütür.
- Kültürel iş birliği, tarihî bağları canlı tutmanın yanında **ekonomik ilişkileri, ticareti, turizmi ve eğitim hareketliliğini** de geliştirir.

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 Kurumları başlıca faaliyet alanlarıyla eşleştiriniz.
1. TÜRKSOY 2. Yunus Emre Enstitüsü 3. TİKA 4. YTB
a) Kalkınma iş birliği projeleri ve tarihî eserlerin restorasyonu
b) Yurt dışındaki vatandaşlar, akraba topluluklar ve uluslararası öğrenciler
c) Türk dünyasında kültür-sanat faaliyetleri
ç) Yurt dışında Türkçe öğretimi ve kültür-sanat çalışmaları

2 "Bir merkezin kültürel olarak etkileşim içinde bulunduğu bölge" aşağıdaki kavramlardan hangisiyle ifade edilir?

A) Ekonomik ihtisaslaşma
B) Nüfus yoğunluğu
C) Kültür bölgesi
D) Coğrafi keşif
E) Kültürel hinterland

3 Aşağıdaki ifadelerin başına doğru ise **D**, yanlış ise **Y** yazınız.

( ) Balkanlar, Türkiye'nin kültürel hinterlandında yer alan bölgelerden biridir.
( ) Kültürel etkileşim yalnızca aynı kıtada bulunan ülkeler arasında gerçekleşir.
( ) Yemekler ve halk oyunları somut olmayan kültürel miras unsurlarıdır.
( ) Ticaret, toplumlar arasındaki kültürel bağları güçlendirebilir.

4 Boşlukları uygun kavramlarla doldurunuz.

a) Köprü, cami, han, hamam gibi yapılar ..... kültürel miras unsurlarıdır.
b) Türkiye'nin kültürel hinterlandındaki soydaş Türk devletlerinin bulunduğu bölge ..... dır.
c) Tarihî eserlerin aslına uygun olarak onarılmasına ..... denir.

5 Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin kültürel hinterlandında yer alan bölgelerden biri **değildir**?

A) Balkanlar B) Türkistan C) Kafkasya D) Güney Amerika E) Orta Doğu

6 Aşağıdakilerden hangisi **somut** kültürel miras unsurudur?

A) Bir düğün geleneği
B) Tarihî bir kervansaray
C) Bir halk türküsü
D) Bir bayram yemeği tarifi
E) Bir halk oyunu

7 Mostar Köprüsü, Türkiye'nin kültürel hinterlandındaki hangi bölgede yer alır?

A) Balkanlar B) Türkistan C) Orta Doğu D) Kafkasya E) Kuzey Afrika

8 Şemada kültürü oluşturan etkenlerden bazıları verilmiştir. Boş kutulara uygun birer etken yazınız.

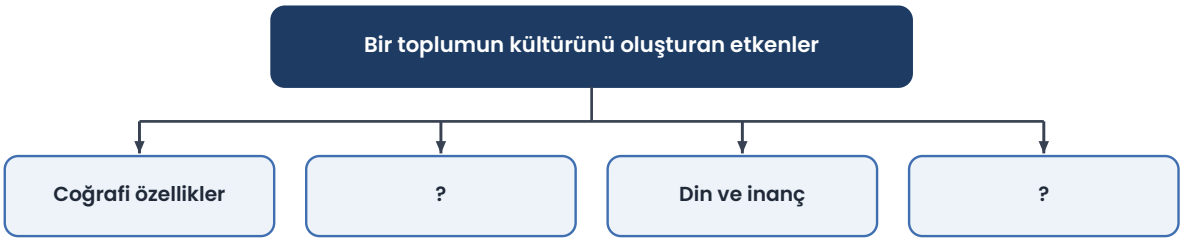

9 Türkiye'nin Dünya büyük kültür bölgelerinden hangisinde yer aldığı genel olarak kabul edilir?

A) Pasifik kültür bölgesi
B) Slav-Rus kültür bölgesi
C) Doğu (Hindistan) kültür bölgesi
D) İslam kültür bölgesi
E) Latin Amerika kültür bölgesi

10 Türkiye'nin kültürel hinterlandının geniş olmasının iki nedenini yazınız.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 Balkan ülkelerindeki mimari tarz, el sanatları ve yemeklerde Türk kültürünün izlerinin görülmesi aşağıdakilerden hangileriyle açıklanabilir?
I. Bölgenin yüzyıllarca Osmanlı Devleti'nin egemenliğinde kalması
II. Türklerin bölgeye kalabalık topluluklar hâlinde yerleşmesi
III. Bölgenin Türkiye'ye çok uzak olması

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

12 Yurt dışındaki bir kentte Türkçe kursları açan, Türk kültürünü tanıtan sergi ve konserler düzenleyen kurum en büyük olasılıkla hangisidir?

A) Devlet Su İşleri
B) Türkiye İstatistik Kurumu
C) Maden Tetkik ve Arama
D) TİKA
E) Yunus Emre Enstitüsü

13 Tabloda kurgusal bir üniversitedeki uluslararası öğrencilerin geldikleri bölgelere göre dağılımı verilmiştir (temsilî).
a) Toplam öğrenci sayısı ve Türkistan'dan gelenlerin payı nedir?
b) Bu dağılımı kültürel hinterland kavramıyla yorumlayınız.

Bölge	Türkistan	Orta Doğu	Balkanlar	Afrika	Kafkasya
Öğrenci	180	150	90	60	20

14 Tarihî eserlerin restorasyonunun ülkeler arasındaki ilişkilere en önemli katkısı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ticaretin tamamen durması
B) Ortak geçmişin hatırlanmasıyla toplumlar arasında güven ve dostluk bağlarının güçlenmesi
C) İklim koşullarının değişmesi
D) Nüfusun azalması
E) Ülke sınırlarının değişmesi

15 Bölgeleri, Türkiye ile kültürel bağlarını güçlendiren başlıca etkenle eşleştiriniz.

1. Türkistan 2. Balkanlar 3. Kuzey Afrika

a) Uzun süre Osmanlı yönetiminde kalma, Osmanlı dönemi mimarisi ve Türk kökenli topluluklar
b) Soydaş Türk devletleri ve ortak dil kökeni
c) Osmanlı dönemindeki idari bağlar ile ortak din ve inanç

16 Aşağıdakilerden hangisi kültürel etkileşimin **ekonomik** bir sonucudur?

A) Kültürel bağları güçlü ülkeler arasında ticaret ve turizm hareketlerinin artması
B) Ortak bayramların kutlanması
C) Benzer mimari tarzın görülmesi
D) Aynı dilden sözcüklerin kullanılması
E) Benzer halk oyunlarının oynanması

17 Prizren'deki (Kosova) Sinan Paşa Camii ve Saraybosna'daki Gazi Hüsrev Bey Camii gibi yapıların varlığı en çok hangi durumun göstergesidir?

A) Bu yapıların 21. yüzyılda yapılmış olması
B) Balkanların Türkiye'nin kültürel hinterlandı dışında kalması
C) Bu bölgelerin Türkistan'da yer alması
D) Bölgede hiç Türk nüfusu yaşamamış olması
E) Balkanların uzun süre Osmanlı yönetiminde kalmasıyla oluşan ortak somut kültürel miras

18 Somut ve somut olmayan kültürel miras arasındaki farkı birer örnekle açıklayınız.

19 Aşağıdaki ifadelerin başına doğru ise **D**, yanlış ise **Y** yazınız.

( ) Kültürel hinterland yalnızca bir ülkenin siyasi sınırları içinde kalan alanı ifade eder.
( ) Göçler kültürel etkileşimi artıran etkenlerdendir.
( ) Kıbrıs, Türkiye'nin kültürel hinterlandında yer alır.

20 Kafkasya'daki bazı topluluklarla Türkiye arasındaki kültürel bağların güçlü olmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi **en azdır**?

A) Bölgenin tropikal iklime sahip olması
B) Ortak tarihî geçmiş
C) Coğrafi yakınlık
D) Soydaş toplulukların varlığı
E) Karşılıklı göçler ve akrabalık bağları

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 Aşağıdakilerden hangileri Türkiye'nin kültürel hinterlandıyla ilişkilerinin **eğitim** boyutuna örnektir?
I. Bu bölgelerden gelen öğrencilere burs verilmesi
II. Yurt dışında Türkçe öğretim merkezleri açılması
III. Tarihî bir hamamın restore edilmesi

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

22 Aşağıdaki durumlardan hangisi bir ülkenin kültürel hinterlandının **genişlemesine** en çok katkı sağlar?

A) Komşu ülkelerle ulaşım bağlantılarını kesmesi
B) Uluslararası öğrencileri kabul etmemesi
C) Dış ticareti tamamen durdurması
D) Farklı ülkelerde kültür merkezleri açıp dil öğretimi, burs ve kültürel etkinliklerle sürekli etkileşim kurması
E) Tarihî eserleri korumasız bırakması

23 Şemada kültürel etkileşimin bir ülkeler arası ilişkiye dönüşme süreci verilmiştir. "?" aşamasını yazınız.

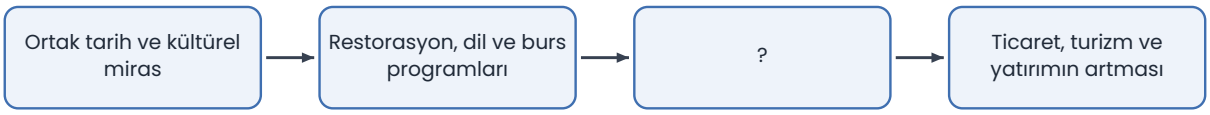

24 Bir tarihî yapının yalnızca onarılması değil, çevresiyle birlikte düzenlenip ziyarete açılması aşağıdakilerden hangisine **en çok** katkı sağlar?

A) Yapının kullanımının tamamen yasaklanmasına
B) Kültürel mirasın turizm yoluyla yerel ekonomiye kazandırılmasına
C) Yapının özgün mimari özelliklerinin değiştirilmesine
D) Tarım alanlarının genişlemesine
E) Bölgedeki nüfusun azalmasına

25 Aşağıdakilerden hangileri kültürel etkileşimin **iki yönlü** olduğunu gösterir?
I. Anadolu mutfağında farklı bölgelerden gelen yemeklerin de bulunması
II. Balkan dillerinde Türkçe kökenli sözcüklerin, Türkçede de bu dillerden sözcüklerin bulunması
III. Bir ülkenin başka bir ülkenin kültüründen hiç etkilenmemesi

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I, II ve III

26 Tabloda üç kurgusal ülkede yürütülen projeler verilmiştir. Her projenin hangi kurumun görev alanına girdiğini ve kültürel hinterland açısından önemini yazınız.

Ülke	Proje
P	Tarihî bir kervansarayın aslına uygun onarımı
R	Türkçe öğretim merkezi ve Türk müziği konseri
S	Soydaş topluluktan öğrencilere yükseköğretim bursu

27 Türkiye'nin kültürel hinterlandının üç kıtaya yayılmasının **coğrafi** temeli aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ekvator üzerinde bulunması
B) Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarının birbirine en çok yaklaştığı yerde bulunması
C) Güney yarım kürede bulunması
D) Kutup dairesine yakın olması
E) Okyanusa kıyısının olması

28 Aşağıdaki durumlardan hangisi kültürel mirasın **zarar görme** riskini artırır?

A) Tarihî bir çarşının çevresinde denetimsiz ve yoğun yapılaşma yapılması
B) Ziyaretçi sayısının planlanması
C) Uzman ekiplerce restore edilmesi
D) Yapının koruma altına alınması
E) Yapının düzenli bakımının yapılması

29 "Kültürel iş birlikleri yalnızca tarihî bağları korumakla kalmaz, ekonomik ilişkileri de geliştirir." yargısını bir örnek kurgulayarak açıklayınız.

30 Aşağıdakilerden hangisi kültürel hinterland ile **ekonomik hinterland** arasındaki farkı en iyi açıklar?

A) İkisi de yalnızca liman kentleri için kullanılır.
B) Kültürel hinterland her zaman ekonomik hinterlanddan küçüktür.
C) Kültürel hinterland kültürel etkileşim alanını, ekonomik hinterland ise bir merkezin mal ve hizmet ilişkisi kurduğu alanı ifade eder.
D) İki kavram arasında hiçbir ilişki yoktur.
E) Ekonomik hinterland yalnızca tarım ürünlerini kapsar.

Takıldığın soruyu işaretle, konu özetine tekrar göz at. Başarılar!
Diğer konuların çalışma kâğıtları ve deneme sınavları: **maarifpdf.com.tr**